

Fogalomgyűjtemény – Erdők életközössége – 6. évfolyam

- Agancs:** A homlokcsont nyúlványán (rózsatón) ülő, elágazó, tömör csont, mely évről évre újra kifejlődik. *Pl. Gímszarvas, Őz.*
- Ágtövis:** Szúrós tövisékké módosuló oldalág, melyet kézzel nehéz letörni.
Pl. Kókény
- Agyar:** Hosszúra megnőtt, kifelé görbülő szemfog. *Pl. Vaddisznó*
- Állandó madár:** Télen nem költözik el, fészkelő helyén egész évben megtalálható.
Pl. Széncinege, Erdei Fülesbagoly, Nagy Fakopáncs.
- Átalakulás nélküli fejlődés:** A petéből a szülőhöz hasonló egyed fejlődik ki, csak a szülőtől méretben különböznek. *Pl. Koronás Keresztespók, Éti Csiga.*
- Barkavirágzat:** A porzós virágok hosszan lelógó csoportja. *Pl. Tölgy*
- Bagolyköpet:** A begy nélküli madarak a megemészthetetlen részeket gombócok formájában kiöklendezik. *Pl. Erdei Fülesbagoly.*
- Bogarak:** Olyan ízeltlábú rovar, melynek kemény kitines fedőszárnya van.
Pl. Szarvasbogár, Közönséges Ganéjtúró
- Boly:** Hangyák magas kúp alakú fészke.
- Cserje:** Föld felett elágazó, törzset nem fejlesztő fás szárú növény, ezért ágai a föld felett többől elágaznak. *Pl. Kókény, Gyepűrózsa*
- Csigák:** Puhatestűek csoportjába tartozó meszes házú, köpennyel, zsigerzacskóval rendelkező élőlénycsoport.
- Csipkebogyó:** C- és A-vitaminban gazdag aszmagtermés. *Pl. Gyepűrózsa.* Lekvárja a hecsedli
- Csonthéjas termés:** A magot körülvevő kemény csonthéjú termés. *Pl. Kókény.*
- Dolgozó:** Szárnyatlan, sokrétű munkát végző, terméketlen nőtény.
Pl. Erdei Vöröshangya.
- Egylaki növény:** Egy növényen megtalálható mind a termős, mind a porzós virágok.
Pl. Tölgy, Hóvirág, Kókény, Gyepűrózsa, Erdeifenyő.
- Emlős:** Gerinces, szőrrel fedett, elevenszülő, utódaikat emlőből tejjel tápláló élőlénycsoport. Átalakulás nélkül fejlődnek. *Pl. Őz, Szarvas, Vaddisznó, Róka, Erdei Egér.*
- Erdő:** Növények, gombák és állatok életközössége, ahol a legjellemzőbb élőlények a fák.
- Élősködő:** Olyan parazita élőlény, mely táplálkozás vagy szaporodás céljából más élőlények kárára vannak. *Pl. kullancs.*
- Évelő:** Két évnél tovább élő növény. *Pl. Hóvirág, Tölgyfa, Kókény, Gyepűrózsa*
- Fészeklakó:** A kikelő fiókák a szárny megerősödése után hagyják el a fészket.
Pl. Erdei Fülesbagoly, Széncinege, Fülemlüle, Nagy fakopáncs.
- Galacsin:** A földbe rejtett gömb alakú trágyagolyó, melyben a lárva fejlődik.
Pl. Közönséges Ganéjtúró.
- Gombák:** Színtest nélküli, gombafonalakból felépülő, spórával szaporodó telepes testű élőlény, *Pl. Erdei csiperke, Légyölő galóca.*
- Gyöktörzs:** Földalatti megvastagodott szárrész, mely tápanyagot raktároz.
Pl. Erdei Pajzsika
- Harasztok:** Valódi szárral, gyökérrel, levéllel, szövetekkel rendelkező, virágtalan és spórával szaporodó növénycsoport. *Pl. Erdei Pajzsika.*
- Hangyakirálynő:** Nagy potrohú termékeny nőtény hangya, mely szárnyait rövid ideig viseli.
- Hasláb:** Csigákra jellemző izmos, mozgásban használt szerv.
- Hím Hangya:** Rövid életű, termékenyítőképes szárnyas élőlény.
- Hímnős:** Az állatban megtalálható mind a hím, mind a női ivarszerv. *Pl. Éti Csiga.*
- Ízeltlábúak:** Lábuk ízekből álló, testtájakra különülő, külső vázuk kitint tartalmazó élőlények. *Pl. Közönséges Ganéjtúró, Szarvasbogár, Gyapjaslepke, Erdei Vöröshangya.*
- Kétszikű növény:** Olyan növény, melynek magjában kettő sziklevel található.
Pl. Tölgyfa, Kókény, Gyepűrózsa.
- Kitinpikkely:** A lepkék szárnyait tetőcserépszerűen beborító hímpor.
Pl. Gyapjaslepke.
- Kotorék:** A földben rejlő sokkijáratú rókavár.
- Költöző madár:** A telet nem hazánkban töltő madarak. *Pl. Fülemlüle.*
- Köpeny:** A puhatestűek meszes házát kiválasztó bőrredő. *Pl. Éti Csiga.*
- Kúszóláb:** Lábukon két ujj előre, két ujj hátra áll. *Pl. Nagy Fakopáncs.*
- Lepel levél:** A csésze- és a szíromlevél összenövéséből kialakuló takarólevél.
Pl. Hóvirág.
- Lepkék:** Olyan ízeltlábú rovarok, amelyeknek két pár kitinpikkelyes szárnyuk, és pödörnyelvük van, s teljes átalakulással szaporodnak. *Pl. Gyapjaslepke.*
- Lombhullató:** Olyan növények, melyek leveleiket késő ősszel lehullajtják.
Pl. Kókény, Gyepűrózsa, Tölgyfa.
- Lyme kór:** Kullancs által terjesztett fertőzés. A csipés helyén 20 cm átmérőjű piros kör jelentkezik.
- Madarak:** Csőrrel, szárnyal, csüddel rendelkező, meszes héjú tojással szaporodó, tüdővel lélegző gerinces állat.
Pl. Erdei Fülesbagoly, Széncinege, Fülemlüle.
- Makktermés:** Kemény, száraz egymagvú termés. *Pl. Tölgyfa.*
- Mindenevő:** Növényi és állati részekkel táplálkozó, gumós zápfogú élőlény.

Pl. Vaddisznó.

Mohák: Valódi szervekkel nem rendelkező, virágtalan spórával szaporodó növény.

Növényevő: Növényi részekkel táplálkozó, redős zápfogú élőlény. *Pl. Szarvas, Óz.*

Nyitvatermő: A magkezdemény a termő alján szabadon fejlődik. *Pl. Erdei fenyő.*

Örökzöld növény: Leveleiket nem egyszerre, hanem folyamatosan hullató növény.

Pl. Erdei Fenyő.

Páratlan ujjú patás: Ujjaik száma egy vagy három. *Pl. ló*

Páros ujjú pata: Ujjaik száma kettő vagy négy. *Pl. Vaddisznó.*

Pókok: Olyan ízeltlábú élőlény, melynek négy pár ízeltlába, két testtája, pontszeme és átalakulás nélküli fejlődése van.

Porzós virág: A virágban csak porzók vannak. *Pl. barkavirágzat.*

Ragadozó: Allati részekkel táplálkozó élőlény, melynek tarajos zápfoga van. *Pl. róka*

Rágcsáló: Metszőfoga éles, a nyitott fogürege miatt állandóan növekedő, ezért azt állandóan koptató emlős. *Pl. Erdei Egér.*

Rovarok: Olyan ízeltlábú élőlény, melyeknek három pár ízeltlába, három testtája, és két pár szárnyal rendelkezik.

Pl. Erdei Vöröshangya, Ganéjtúró, Gyapjaslepke, Szarvasbogár.

Sörte: Disznófélék merev, kemény szőrzete. *Pl. vaddisznó*

Spóra: A virágtalan növények ivartalan szaporító sejtje. *Pl. Gombák, harasztok, Mohák.*

Sziklevél: A tápanyagot raktározó, s a csíranövényt éltető.

Teljes átalakulás: A pete, lárva, báb és kifejlett állat sorozatából álló fejlődés.

Tépőcsőr: Hajlott, hegyes, erős ragadozó csőr. *Pl. Erdei Fülesbagoly.*

Toboz: Termősvirágok csoportja. Nem termés !!! *Pl. Erdei fenyő.*

Tüske: Bőrszövetből álló, hegyes és könnyen letörhető. *Pl. gypűrózsa.*

Tűlevél: Vékony, hosszú, hegyes és viasszal bevont levél. *Pl. Erdei Fenyő.*

Vetélőujj: Négy ujja közül az egyiket előre, vagy hátra mozgatja. *Pl. Fülesbagoly*

Zárvatermő: A magkezdemény a termő alján zártan fejlődik. *Pl. Tölgy, Hóvirág.*

Zöld szintest: Szén-dioxidból, vízből, és fény segítségével szerves anyagot előállító sejtalkotó rész.

Zsigerzacskó: A puhatestűek belső szerveit tartalmazza. *Pl. éti csiga*